

Saksframlegg

Søknad frå Fyresdal Næringshage AS om utviklingsstøtte og tilskot til omstillingskommuneprogram

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap		
Kommunestyret		

Endeleg vedtaksrett i saka har:

Kommunestyret.

Dokument i saka:

- Søknad frå Fyresdal næringshage AS om utviklingsstøtte for 2017, brev av 19. desember 2016.
- Søknad frå Fyresdal kommune om midlar til utviklinganalyse, mail datert 24. mai 2016.
- Notat frå Fyresdal næringshage AS, datert 18. januar 2017.

Bakgrunn for saka:

1. Fyresdal næringshage AS (FNH) har dei tre siste åra fått kr 3. mill. kr i utviklingsstøtte. FNH søker om utviding av dette prosjektet for 2017.
2. Nedlegging av IKM-Fyresdal og signal om avvikling av skogsleiren i Kleivgrend førte til ein dialog mellom Fyresdal kommune og Telemark fylkeskommune. Denne dialogen endte opp i att kommunen vart oppmoda om å søkje midlar til utarbeiding av ei utviklinganalyse. Utviklingsanalysa er å rekne som eit forprosjekt for å avklare strategien for eit vidare omstillingskommuneprosjekt som fylkeskommunen har søkt om for Fyresdal kommune. KRD har gjennom budsjettet gitt midlar til fylkeskommunen med grunnlag i fylkeskommunen sin søknad. Det er vidare fylkeskommunen som tildelar ein kommune omstillingsstatus og fordelar potten dei har fått over statsbudsjettet.

Vurdering:

Saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2017 - 2020/måla i budsjettet for 2017 der det heiter; Gjennom handlekraft, fleksibilitet, og utradisjonelle løysingar, skal Fyresdal vere ein framifrå stad å bu og virke.

Utviklingsstønad til FNH.

FNH har 19. desember i fjor søkt om utviklingsstøtte for 2017.

FNH har forankra søknaden i eige styre der ordføraren er styremedlem og det er gjennomført samtaler med Fyresdal kommune ved ordførar og Telemark fylkeskommune.

Det er halde eit møte mellom Fyresdal kommune ved ordførar og rådmann og Fyresdal Næringshage ved dagleg leiar og styreleiar 25. januar.

Rådmannen syner og til dei to strategisamlingane som er halde for å lage utviklingsanalyse for omstillingskommuneprogrammet, der den siste samlinga vart halde 19. januar og orientering om FNH halde i kommunestyret 26. januar.

Dersom FNH skal halde fram med ei løpande utvikling av Næringshagen må det stillast midlar til disposisjon med det aller første da oppsparte midlar er i ferd med å bli brukt opp.

Telemark fylkeskommune og Fyresdal kommune har dei tre siste åra løyvd 500.000 kr kvar seg og kvart år for utvikling av FNH, dvs. 3. mill. kr i sum.

Modellen med at Fyresdal kommune og Telemark fylkeskommune saman har gitt eit årleg tilskot på 1. mill. kr over tre år har ført til at FNH har kunne arbeidd med:

- Utvikling av næringshagen
- Utvikling av verksemder i næringshagen
- Utvikling av fagmiljø
- Rekruttering av nye verksemder
- Øvrig klyngestruktur

FNH skriv m.a. i sin søknad:

"FNH er i sterk utvikling frå fire til femten verksemder på tre år. Utviklinga har vore basert på prosjektbasert utviklingsstøtte frå Fyresdal kommune og Telemark fylkeskommune 2014-2016. FNH søker om eitt år med vidareføring av støtta frå Fyresdal kommune med ei ramme på 500.000 kr for 2017. Dette ut frå at utviklinga har vore sterk, men framleis er i startfasa og treng støtte. Vidare vil ein ha behov for å avvente ein meir permanent avklaring kring næringshagane i heile fylket i løpet av 2017"

Det er fyrst nå i 2017 vi verkeleg kan sette fullt fokus på utvikling og vekst i næringshagen.

Næringshagen kan ta ein viktig posisjon som fagsenter for bioøkonomi i regionen.

FNH bør vere aktive i prosessen for å avklare rammene for næringshagane i Telemark som går gjennom 2017. Det vil krevje ressursar til å gjennomføre ein del aktivitetar.

FNH bør og kan vere eit viktig verkty i arbeidet med omstilling i Fyresdal kommune. Det er derfor viktig at vi kan vidareføre aktiviteten og krafta i 2017.

Målet er at ein i løpet av 2017 finn ein meir permanent modell for drifta av næringshagen.

Proessen skjer i tett kontakt med ulike utviklingsaktørar som Telemark fylkeskommune, Siva, Innovasjon Norge, øvrige næringshagar og ikkje minst Fyresdal kommune.

FNH er driftsselskapet som har ansvar for utviklingsarbeidet i næringshagen. Det er dette selskapet som har ansvar for arbeid med bedriftsutvikling, rekruttering, forretningsutvikling, klyngeutvikling og marknadsføring. FNH har i løpet av 2016 utvikla ein strategi for utviklingsmiljøet der visjonen er å utvikle framtredande kompetansmiljø innan bioøkonomi for betre utnytting av ressursane og berekraftig vekst".

FNH skriv vidare:

"FNH legg opp til driftsbudsjett på om lag 1,3 mill. kr i 2017. Av dette går om lag 1 mill. kr til direkte tidsbruk gjennom innleige av dagleg leiar/utviklingsressursar. Det er inngått forlenging av avtale med Silva Consult AS om denne tenesta. Øvrige kostnader er knytt til marknadsføring, møtekostnader, div. driftskostnader (printer, videomøte etc.) For 2017 har ein tilgjengeleg om lag 150.000 kr i oppsparte midlar samt at ein har ei avtale med FN Eigedom AS til ein verdi av 150.000 kr for å drive byggadministrasjon og utleigeverksemde".

FNH skriv og at aktiviteten har stort potensiale i samband med det kommunale omstillingsprosjektet som nå er i forprosjektfasa og at dei må finansiere 500.000 kr i tillegg til støtte frå Fyresdal kommune som det nå er søkt fylkeskommunen om.

Rådmannen er samd med FNH at det er stort potensiale i dialogen mellom å utvikle FNH og omstillingskommuneprosjektet. Det vil vere slik at verksemder i FNH på lik linje med andre verksemder i kommunen kan få midlar frå omstillingskommuneprogrammet. Det er ut frå dette at rådmannen rår til at det bør vere tett dialog mellom styret for omstillingskommuneprogrammet og styret for FNH.

Rådmannen har difor gjort ei felles saksførebuing for søknad om tilskot til FNH og til omstillingskommuneprogrammet. Rådmannen har vurdert om baa tilskota kunne vore gitt til omstillingskommuneprogrammet og at eit omstillingsstyre kunne fordele satsinga inn i næringshagen og til verksemder utanfor, men kome til at det er to separate søknadar der omstillingsstyret og styret for FNH sjølve må vurdere kor langt dei vil gå i sitt samarbeid.

Med gjennomgåande representasjon av ordføraren både i styret for FNH og i styringsgruppa for omstillingskommuneprogrammet vil ein og sikre ei samla vurdering av korleis midlane skal brukast til beste for utvikling av bedrifter og etablering av nye bedrifter i Næringshagen og kommunen elles.

Styret i FNH må gjere ei vurdering om tilskotet som blir gitt ligg innanfor ramma av gruppeuntaka i EØS-avtala og innordne sitt arbeide deretter.

Rådmannen syner til FNH sin visjon og presentasjon der det heiter at FNH er eit kompetansesenter innan bioøkonomi. Det er viktig å understreke at fordi om FNH har eit fokus på bioøkonomi må alle verksemder uansett fagleg bakgrunn prioriterast og arbeidet med å få nye eller skape knottskyting i eksisterande verksemder må ta høgde for det. Fyresdal kommune har dei siste åra satsa offensivt på utvikling av sin næringshage og har lykkast med dette trass i at Siva som bidreg med betydelege midlar inn i Telemark næringshage i Kviteseid ikkje kom Fyresdal i møte på sin søknad. Næringshage-miljøa i Kviteseid og Fyresdal har god dialog og Næringshagen i Kviteseid vil nå tilby etablerarkontor i Fyresdal Næringshage to dagar i månaden og kome til Fyresdal utover dette ved behov. Det blir også samarbeid om felles kursing som t.d. Telemark on-line kafè. Det spesielle med næringshagane er at dei har sine ulike fagområde som kan gje gode synergieffektar i dialogen dei imellom og som ikkje gir for stor konkurranse med kvarandre.

Fyresdal kommune har gjennom tre år brukt mykje midlar for å utvikle FNH. Utover 1, 5 mill. kr som tilskot er det gitt midlar til etablering av "hytte-kontor", gratis kontor for nyetableringar, innkjøp av utstyr for videokonferansar, prosjekt for å skaffe ingeniørar til næringshagen og aksjekapital til etablering av FNH og FN Eigedom as.

At det nå blir søkt om midlar for å vidareføre delar eller heile satsinga til FNH er ikkje uventa da fleire kontor framleis er ledige. Ein er gjort kjent med at fylkesrådmannen har innstilt på å gje eit tilskot på kr 500.000 for 2017 til Fyresdal næringshage.

FNH har i 2017 leigd inn Silva Consult AS til å gjennomføre prosjektet og det er gjort avtale med dei om å halde fram med prosjektet og om dagleg leing av både FNH og FN Eigedom AS.

Midlar FNH får skal nyttast til å ha fokus på å skape nye arbeidsplassar eller yte hjelp til å utvikle nye arbeidsplassar i eksisterande verksemder i Næringshagen. Vidare skal FNH ha som mål å avklare framtidig satsing for ikkje å vere avhengig av årlege offentlege tilskot. Den viktigaste måten å sikre dette på er at alle kontora blir leigd ut, slik at det vil vere ressursar i FN Eigedom AS og verksemdene i Næringshagen til å drifte og utvikle sitt eige produkt.

Kommunalt tilskot til omstillingskommuneprogrammet.

Telemark fylkeskommune har søkt om 7. mill. kr til fordeling på tre omstillingskommuneprogram. Søknaden vart imøtekomen med 6. mill. kr. Det er kommunane Tinn, Fyresdal og Kragerø som er definert som omstillingskommunar der fylkeskommunen saman med Innovasjon Norge har stilt inntil 300.000 kr til eit forprosjekt i Fyresdal kommune for å avklare hovudprosjektet sitt innhald og organisering. Denne rapporten er venta medio februar som da vil danne grunnlag for å lage ein arbeidsstrategi og nedsetting av prosjektgruppe inntil prosjektstyret er på plass.

Kommunen er eigar av omstillingsprogrammet og er ansvarleg for dei tildelte omstillingsmidlane. I tillegg blir det tilrådd at kommunen sjølv løyver midlar og set av ressursar til omstillingsarbeidet.

Som eigar vedtar kommunen strategiar og mål for omstillingsarbeidet. Kommunen skal oppnemne i prosjektorganisasjon til strategifasen, som får i oppdrag å gjennomføre ein strategisk utviklingsanalyse og utarbeide forslag til omstillingsplan og handlingsplan for første gjennomføringsår. Omstillingsplan og handlingsplan skal handsamast av og vedtakast av kommunen. Deretter skal kommunen etablere en omstillingsorganisasjon og følgje opp omstillingsarbeidet gjennom heile perioden, søkje midlar for komande år og sikre at omstillingsarbeidet gjennomførast i tråd med omstillingsplan og handlingsplan. Det er kommunestyret som nemner opp eit omstillingsstyre.

Omstillingsorganisasjonen vil ha ansvar for gjennomføringa av omstillingsarbeidet. Leiaren skal utarbeide utkast til årlege handlingsplanar, samt sikre at desse forankrast skikkeleg. Vidare skal organisasjonen koordinere og følgje opp dei vedtekne planane og rapportere på måloppnåing. I årsrapporten skal det kvart år gjerast greie for korleis og i kva grad måla i handlingsplanen for det aktuelle året er oppnådd.

Det er ein viktig oppgåve for omstillingsorganisasjonen å engasjere og involvere næringslivet og andre relevante lokale aktørar i omstillingsarbeidet. Leiaren for omstillingsarbeidet bør vere synleg ute hos verksemdene og innbyggjarane i kommunen, og følgje opp enkeltprosjekta aktivt ved å engasjere seg og vere tilstade.

Styret for omstillingsarbeidet har ansvar for å oppnå resultat og for at omstillingsmidlane forvaltast i samsvar med omstillingsplanen. Det er leiaren av omstillingsarbeidet saman med styret som profilerer omstillingsarbeidet utad. Dei representerer også eigarane i strategiske diskusjonar. Samansetninga av styret er derfor svært viktig.

- Det bør vere minimum 5, maksimum 7 medlemar i styret for omstillingsarbeidet. Observatørar kjem i tillegg.
- Næringslivet skal vere representert i styret.
- Fylkeskommunen og Innovasjon Norge skal vere observatørar i styret for omstillingsarbeidet.
- Det skal vere minst 40% av bae kjønn i styret.

Leiaren for omstillingsarbeidet skal utarbeide nødvendige beslutningsgrunnlag til styret.

Dersom ordførarar ynskjer å delta i prosjektstyret er det mykje vanleg at han/ho vert valt som leiar.

Ordføraren har varsla at han vil delta i styringsgruppa for omstillingskommuneprogrammet. På denne måten er det solid politisk forankring både i styret for omstillingskommuneprogrammet og i prosjektet for utvikling av FNH.

Næringsorganisasjonen (FNO) utfordrast til å finne inntil tre personar for dei næringsdrivande i kommunen til å delta i styringsgruppa for omstillingskommuneprosjektet.

Den endelege samansetninga av styringsgruppa kjem ein tilbake til i kommunestyre når kommunestyret nemner opp eit omstillingsstyre.

Hovudfokus i styret sitt arbeid skal vere å utfordre aktørane til å ta ansvar, etterprøve strategiar og tiltak og bidra til at det blir trykk og retning i omstillingsprosessen.

Innovasjon Norges rolle vil på vegne av fylkeskommunen vere å kvalitetssikre bruken av offentlege midlar i omstillingsarbeidet.

Innovasjon Norge har lang erfaring som vegleiar, pådrivar og rådgjevar. Innovasjon Norge vil følgje opp organiseringa og gjennomføringa av omstillingsarbeidet.

For å sikre effektivitet i omstillingsarbeidet kan styret opprette eit arbeidsutval samansett av av leiaren for omstillingsarbeidet, styreleiar og nestleiar i styret. Arbeidsutvalet har fullmakte til å løyve mindre prosjektsøknader.

Kva sum som blir tildelt Fyresdal kommune frå Telemark fylkeskommune er ikkje endeleg avklart, men fylkesrådmannen har innstilt på 1.6 mill. kr i året for 3-6 år. Det vil etter 3 år bli gjennomført ei evaluering og om ikkje noko konkluderer annleis vil prosjektet bli vidareført i tre nye år.

Dette vil venteleg forplikte kommune til å gje eit tilskot på 25% av denne løyvinga, som da vil vere ei årleg løyving på 400.000 kr for prosjektperioden.

Byregionprosjekt ByR Vest-Telemark.

Eit tredje utviklingsprosjekt som er i gang er det regionale byregionprosjektet. Her er ulike underprosjekt der eit av prosjekta ser nærare på samarbeid mellom næringshagane i Vest-Telemark og framtidig driftsform/finansiering. Fyresdal og Kviteseid har sine næringshagar og dei andre kommunane arbeider med sine konsept. Prosjektet avsluttast i løpet av året.

Konklusjon:

- Fyresdal kommune løyver 500.000 kr frå næringsfondet for 2017 til FNH for å hjelpe til med

knoppskyting i eksisterande verksemder og for å få til nyetableringar. Hovudmålet er at alle kontor i FNH skal vere fylt opp i løpet av året og at det blir lagt fram ein plan for korleis FN Eigedom AS og FNH deretter kan drifte og utvikle bygget i eigen regi. Det vil vere naturleg å sjå til det arbeidet Byregionprogrammet gjer i denne samanheng og om Telemark fylkeskommune saman med kommunane kjem fram til ein modell for årleg tilskot til dei respektive næringshagane i fylket.

- Når styret for omstillingskommuneprogrammet er på plass etablerast ein kontakt med styret i FNH for å drøfte samarbeidsform.
- Fyresdal kommune løyver for perioden 2017-19, 400.000 kr årleg frå næringsfondet til omstillingskommuneprogrammet som er 25% av fylkeskommunal løyving. Sum løyving for tre år 1.200.000 kr. Ved utviding av prosjektet til seks år må saka opp att i kommunestyret for finansiering av dei tre siste åra.
- Rest næringsfond 2017 er etter ei løyving til FNH på 500.000 kr og til omstillingskommuneprogrammet på 400.000 kr 988.000 kr.

Innstilling frå rådmannen:

- Fyresdal kommune støyr FNH i at deira aktivitet har stort potensiale i samband med det kommunale omstillingsprogrammet og gir 500.000 kr som tilskot frå næringsfondet til FNH for 2017. Det er ein føresetnad at styret for omstillingskommuneprogrammet og styret for FNH samordnar seg.
- Fyresdal kommune vil at FNH skal prioritere utleige av ledige kontor, slik at FNH og FN Eigedom AS snarast råd kan stå på egne bein. FNH utarbeider plan for korleis dette kan gjerast.
- Fyresdal kommune yter 400.000 kr som årleg tilskot frå næringsfondet til omstillingskommuneprogrammet for perioden 2017-2019.

Ketil O. Kiland	
rådmann	